

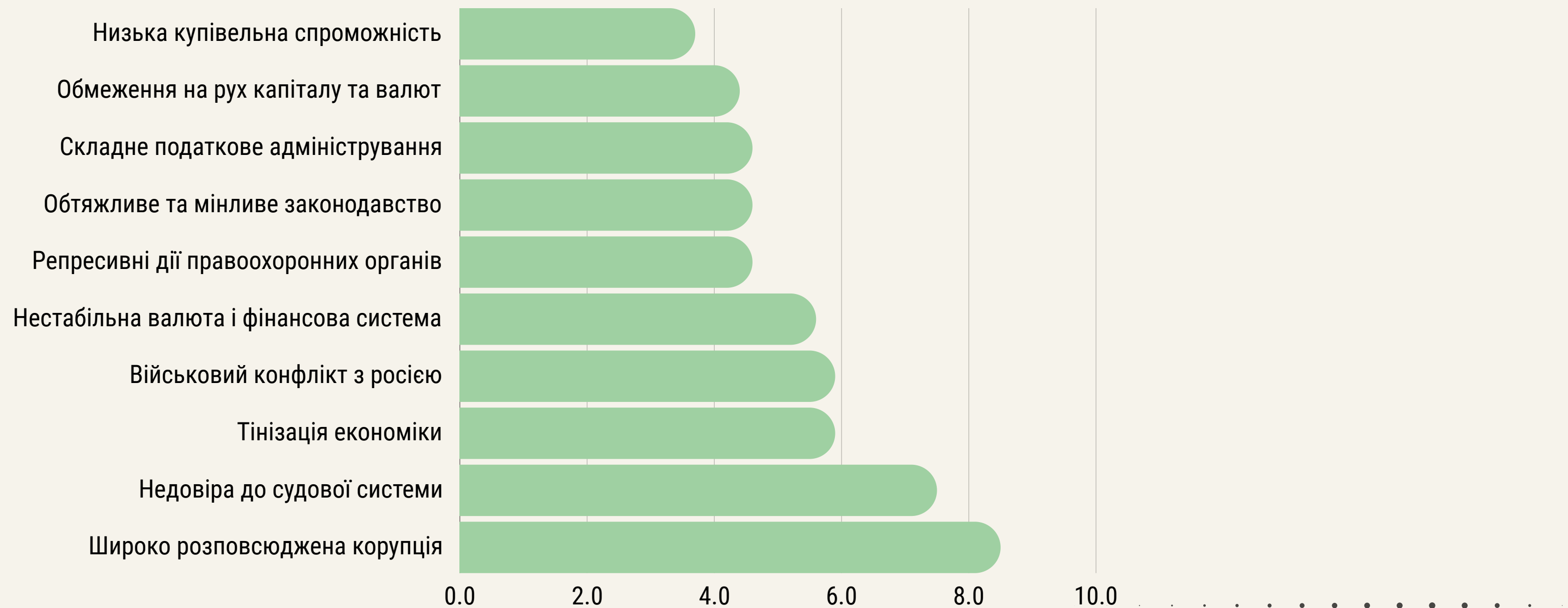

VII конференція студентів
та молодих дослідників

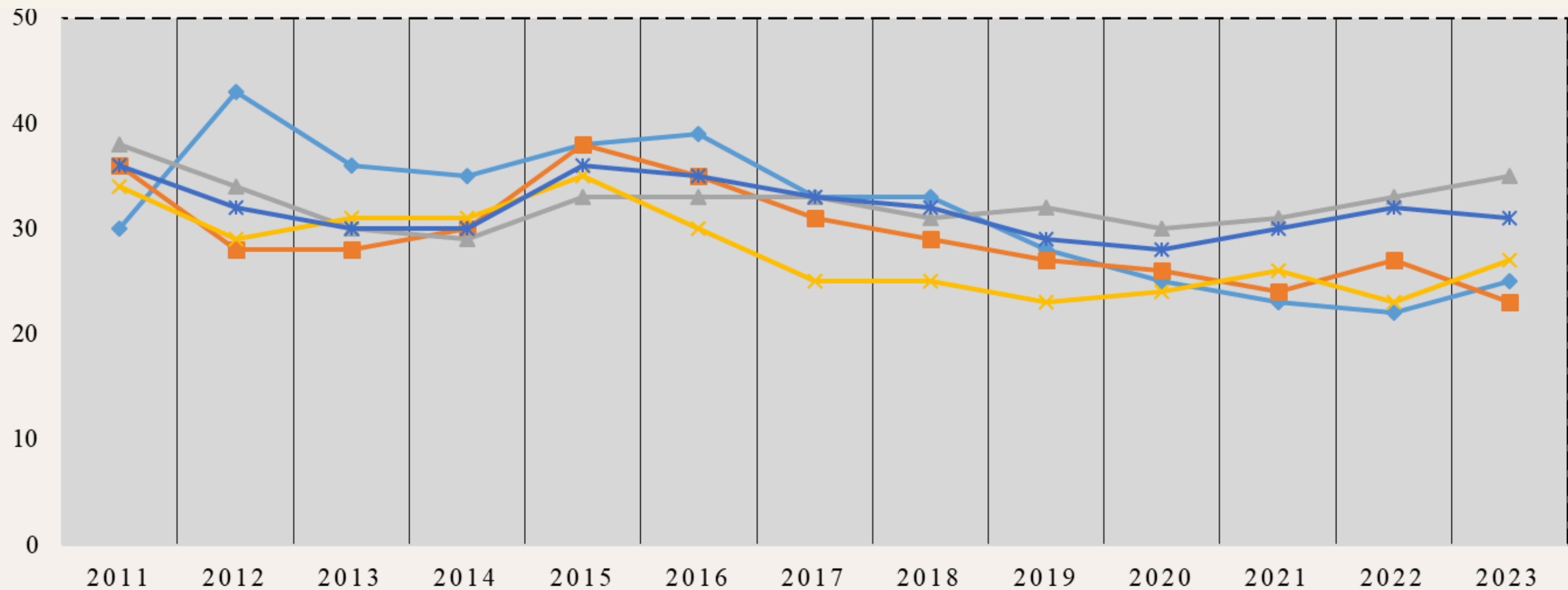
ВПЛИВ ТІНЬОВОГО СЕКТОРУ У РОЗРІЗІ НЕСПЛАТИ ПДФО ІЗ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ НА ЕКОНОМІЧНИЙ ТА СОЦІАЛЬНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ

Підготувала: Цимбал Діана
студентка Національного університету
“Києво-Могилянська академія”

ОЦІНКА ПЕРЕШКОД ДО ІНВЕСТУВАННЯ В УКРАЇНУ ЗА РІВНЕМ ЇХ ВАГОМОСТІ

ДИНАМІКА РІВНЯ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ЗА ОКРЕМИМИ МЕТОДАМИ, % ВІД ОБСЯГУ ОФІЦІЙНОГО ВВП

- ◆— Метод "витрати населення - роздрібний товарообіг"
- Електричний метод
- ▲— Монетарний метод
- ×— Метод збитковості підприємств
- *— Інтегральний показник

ХАРАКТЕРИСТИКА ПДФО

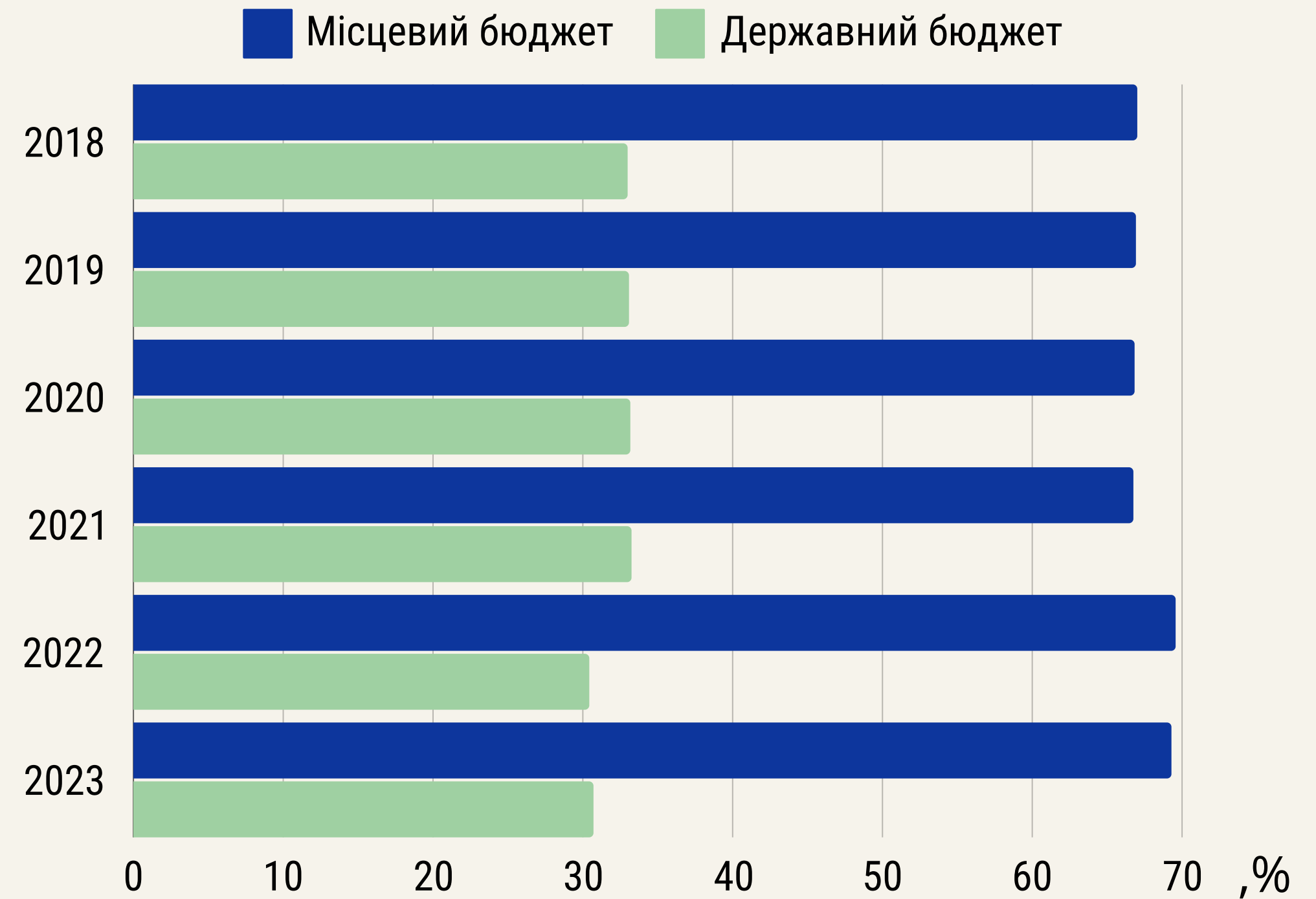
4

Економічна роль

Фінансова роль

Політична роль

Соціальна роль

РОЗВИТОК СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ПДФО В УКРАЇНІ

I етап

1991 -2003 рр.

- прогресивна ставка податку
- максимальна ставка зменшилась з 90% до 40%

II етап

2004 -2010 рр.

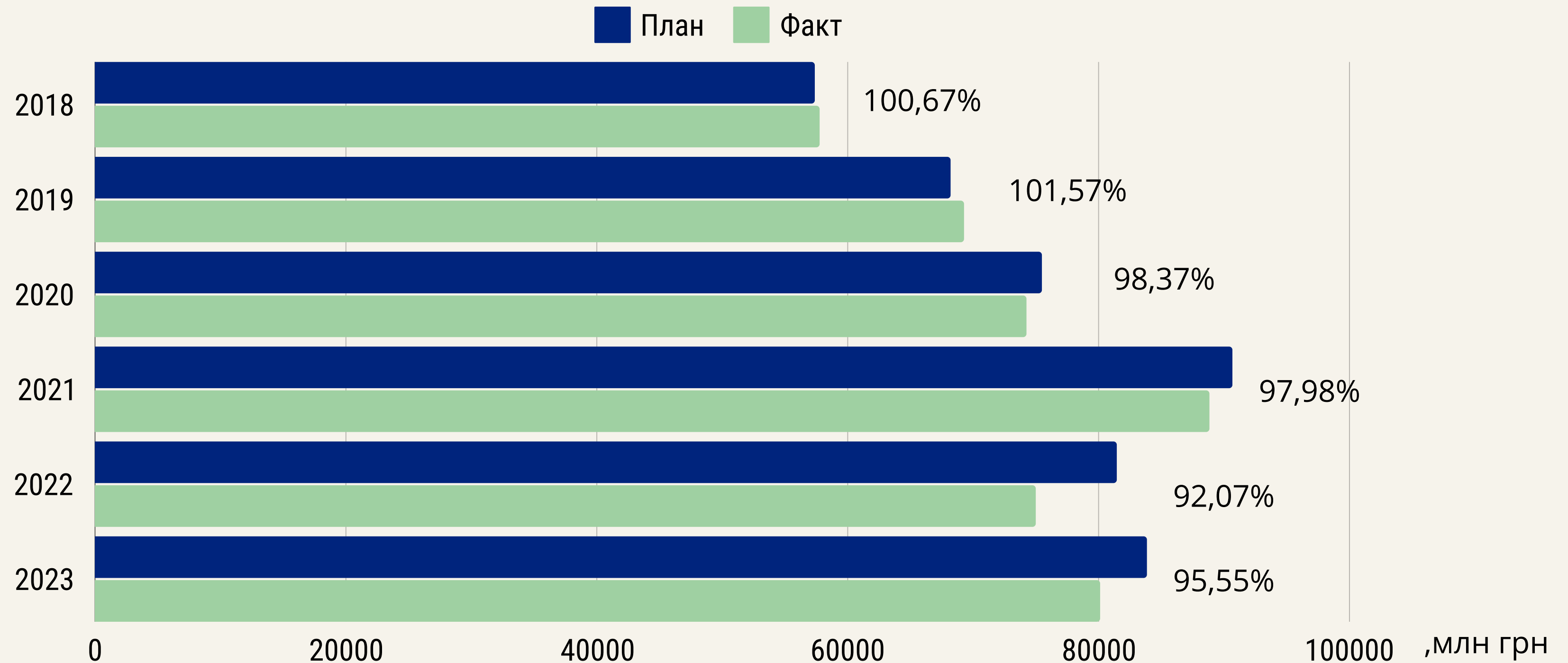
- перехід до пропорційної системи оподаткування
- спрощення адміністрування податку - 15%

III етап

2016 р. - дотепер

- запроваджена слабопрогресивна шкала у 2 рівні (ставки 15% та 17%)
- повернення до пропорційної ставки у 18%

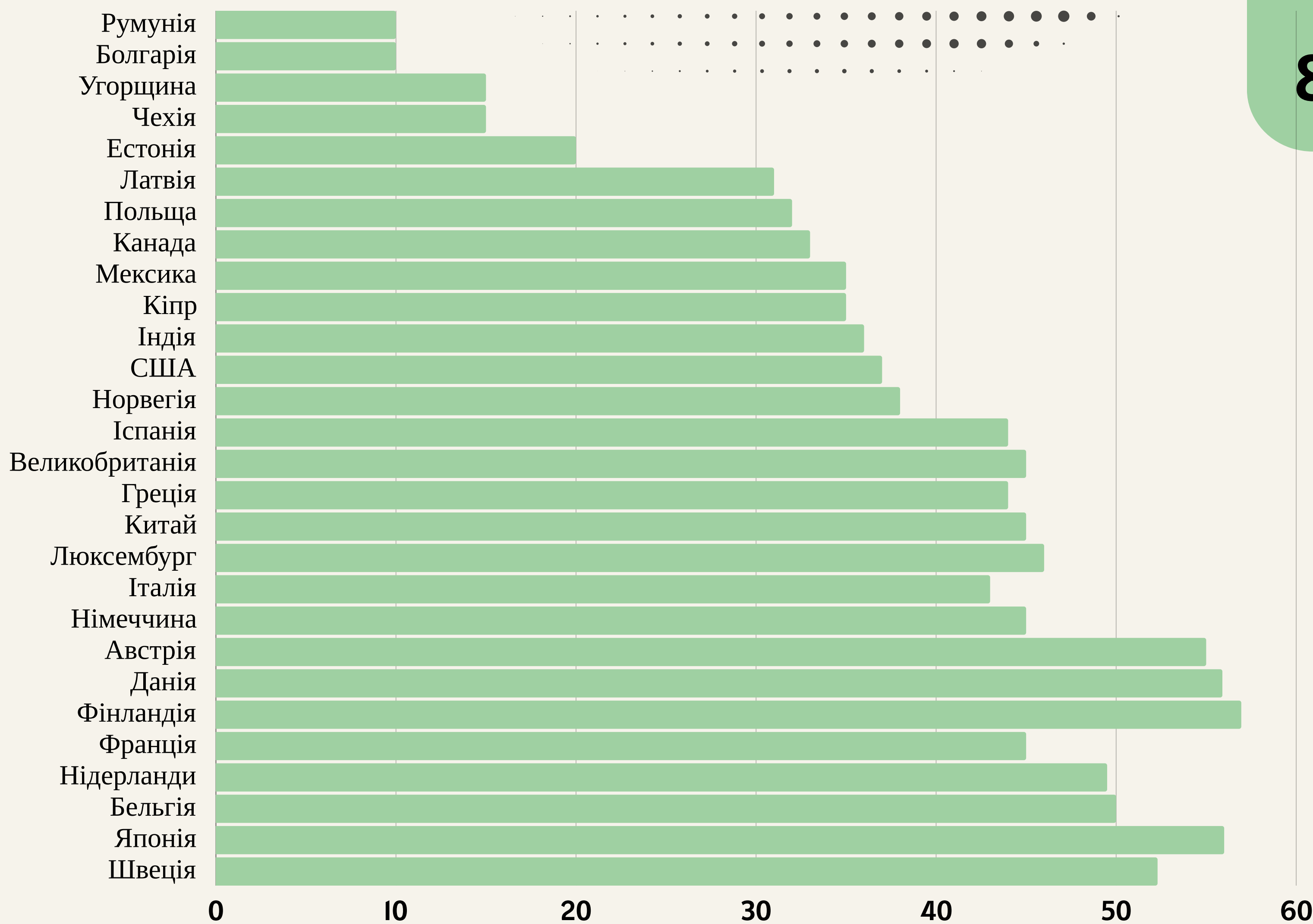
ДИНАМІКА ПЛАНОВИХ ТА ФАКТИЧНИХ НАДХОДЖЕНЬ ПДФО ЗА 2018 – 2023 РР.

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД. ОСОБЛИВОСТІ

1. Прогресивна шкала оподаткування
2. Поділ платників на класи
3. Багатоступінчастий характер оподаткування
4. Різна кількість ступенів для одинокого платника та подружжя
5. Наявність неоподаткованого мінімуму
6. Окремі пільги за 100% безготівкову форму заробітної плати
7. Надходження податку до бюджету за місцем проживання, а не місцем роботи

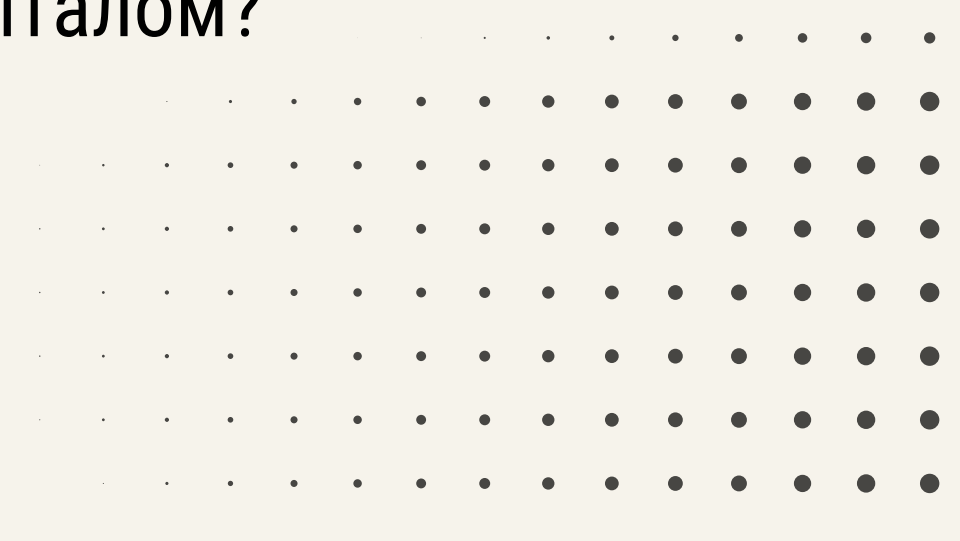

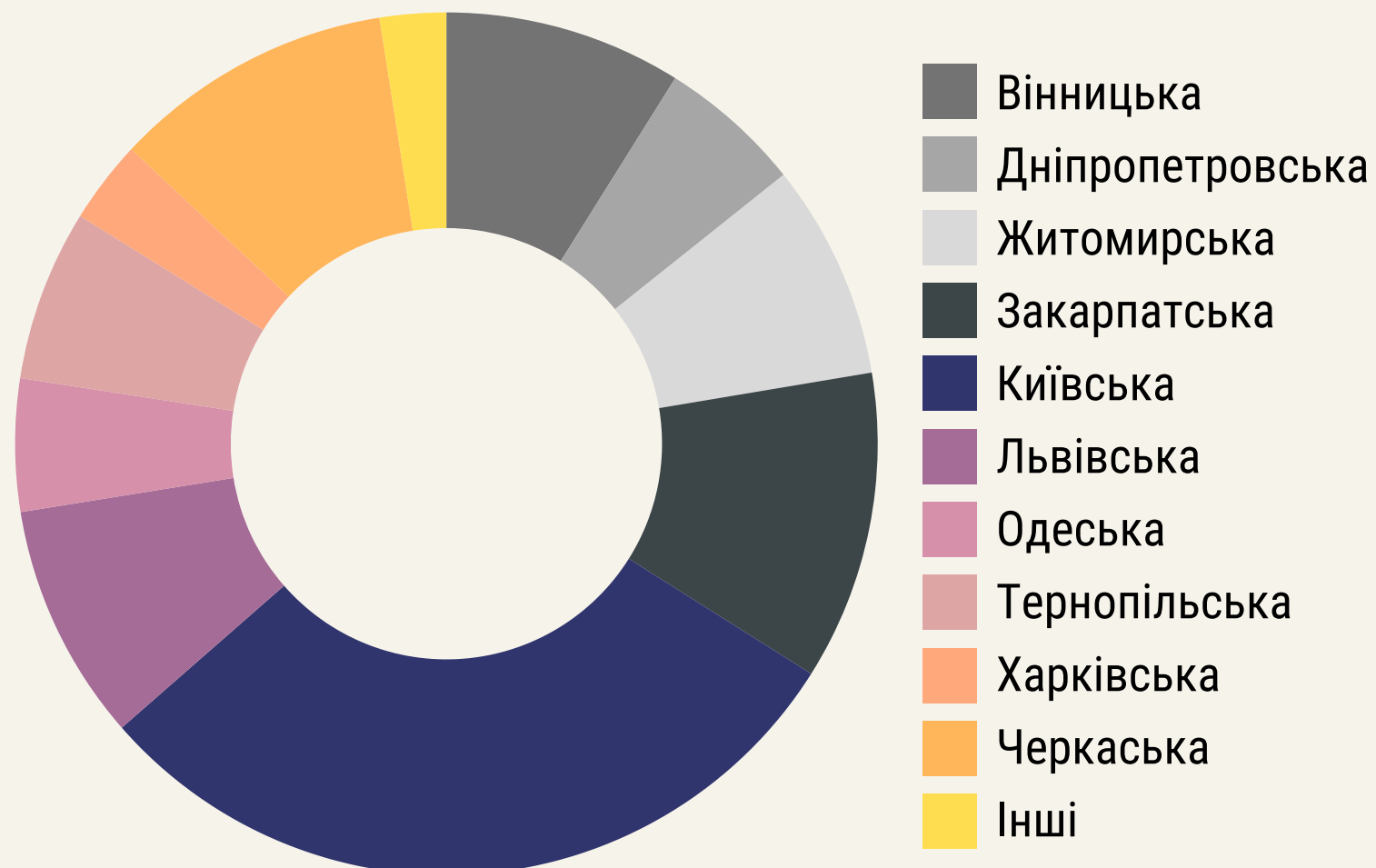
ОПИТУВАННЯ

9

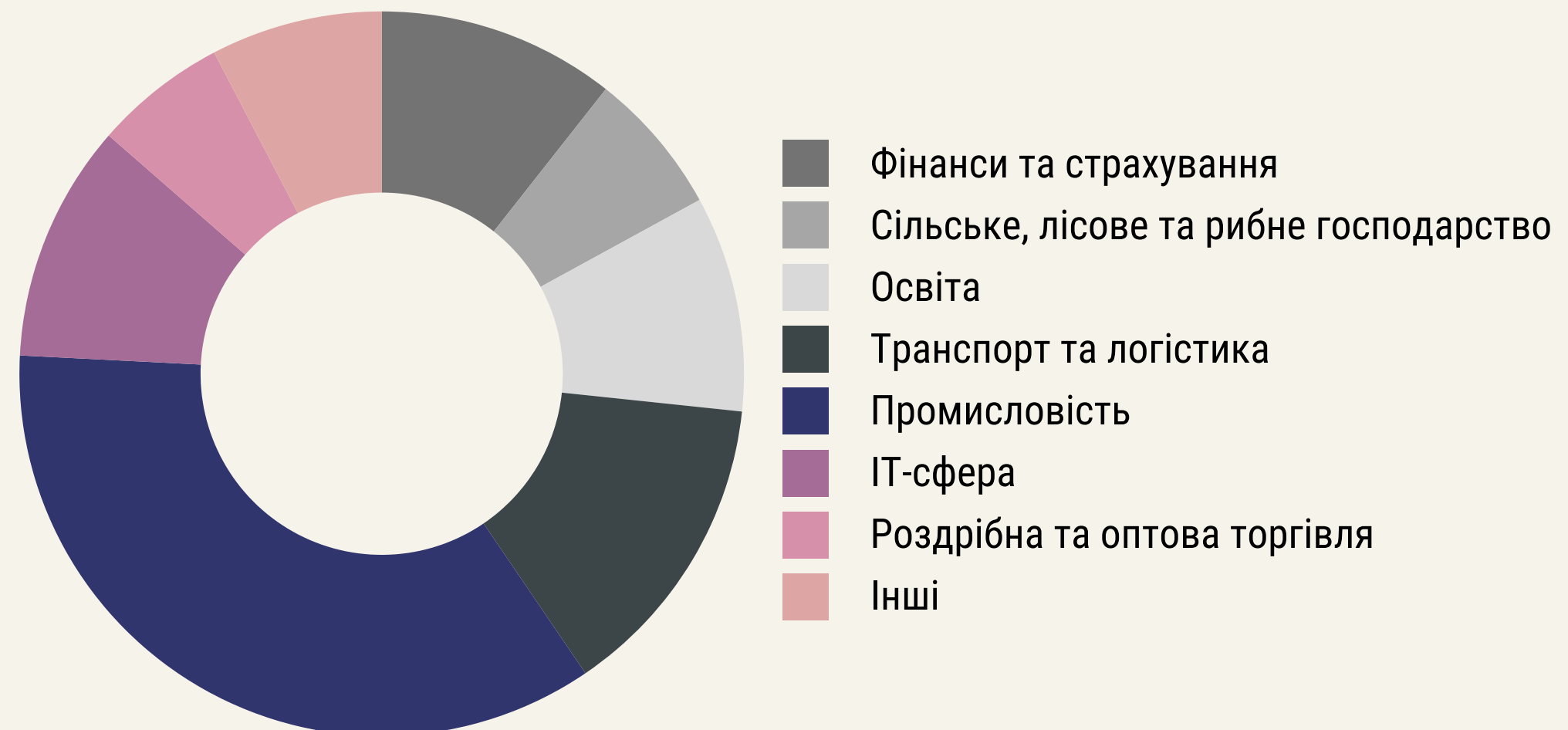
1. Вкажіть Ваш вік.
  2. Вкажіть Вашу стать.
  3. Чи здобували/здобуваєте Ви Вищу освіту?
  4. Чи маєте Ви додаткову сертифікацію?
  5. Чи маєте Ви дітей, яких утримуєте на постійній основі?
  6. Чи вважаєте Ви себе фінансово грамотною людиною.
  7. Чи працюєте Ви в іноземній компанії або компанії з іноземним капіталом?
  8. Чи офіційно Ви працевлаштовані?
  9. Регіон працевлаштування.
  10. Сфера діяльності.
-

483 респонденти

Структура респондентів за місцем
працевлаштування

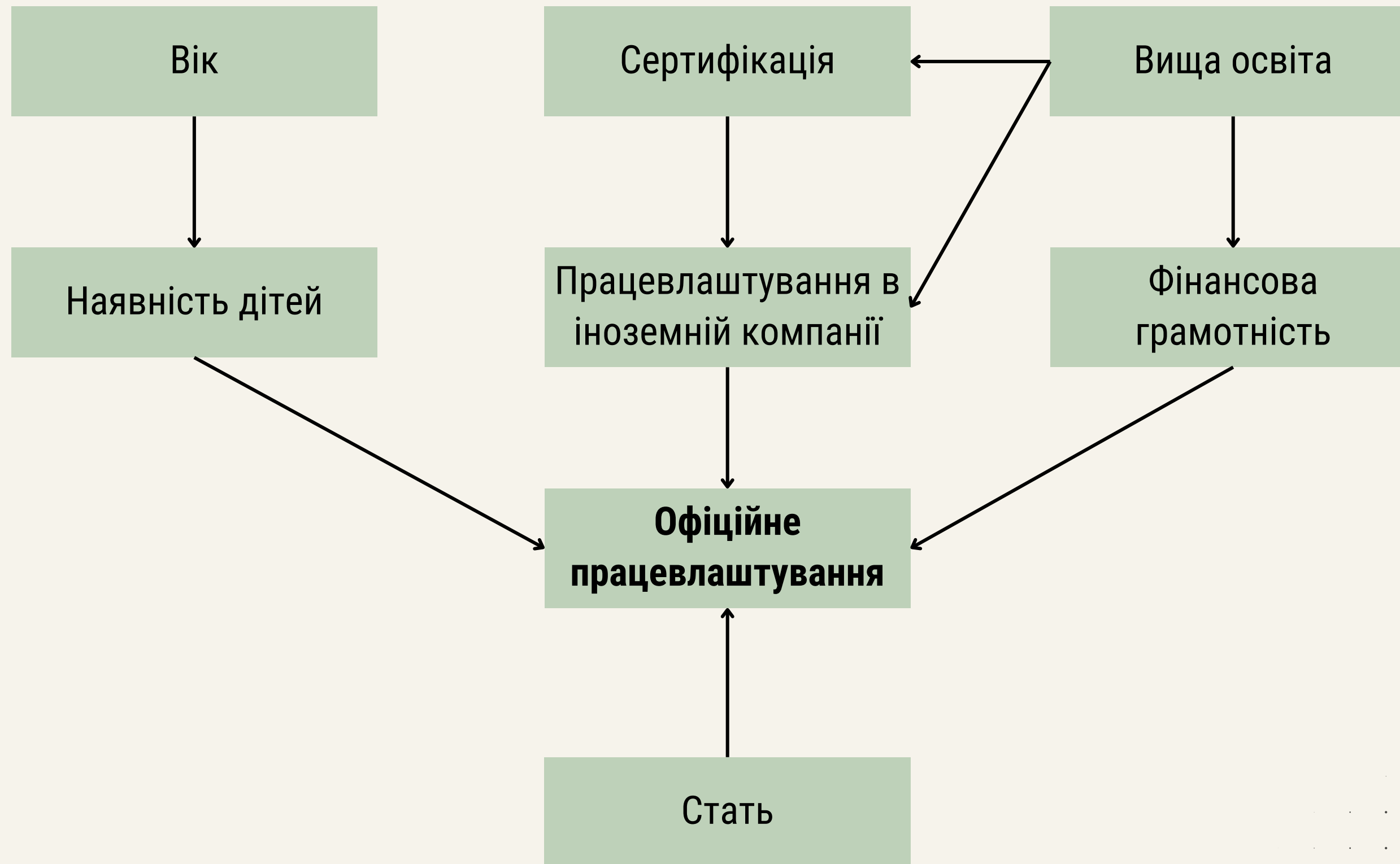

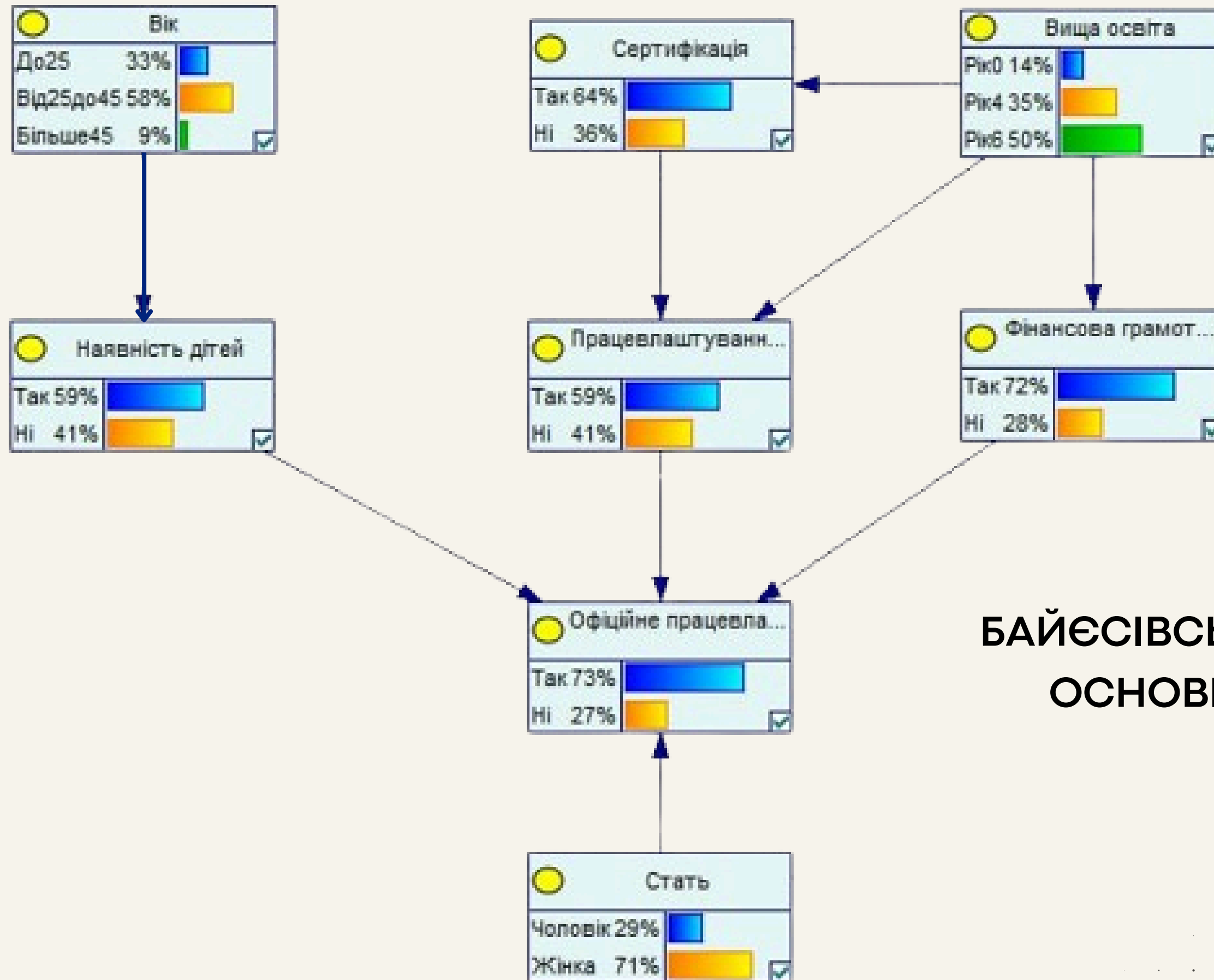
Розподіл респондентів за галузями зайнятості

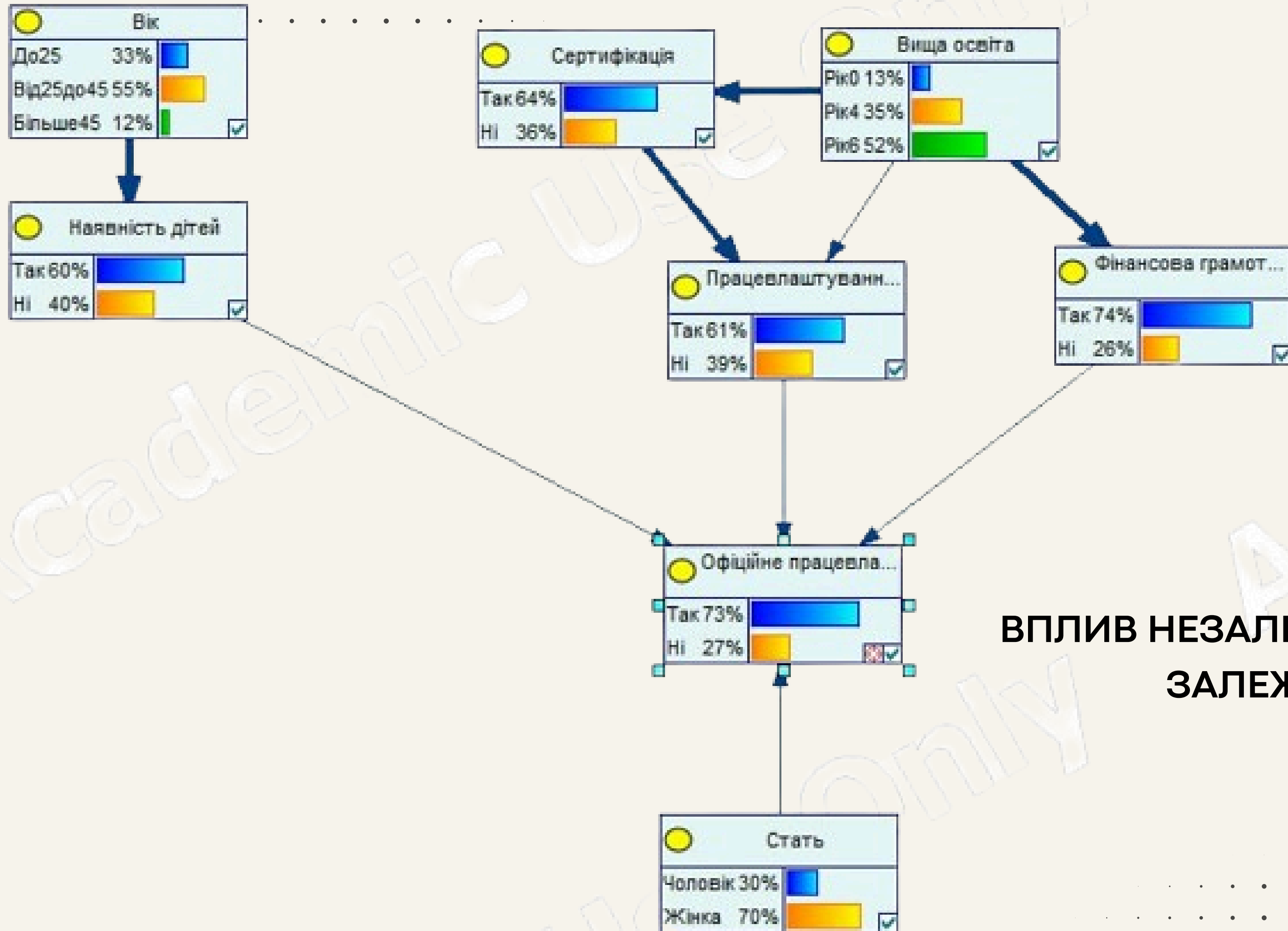
СХЕМА ЗВ'ЯЗКІВ БАЙЄСІВСЬКОЇ МЕРЕЖІ

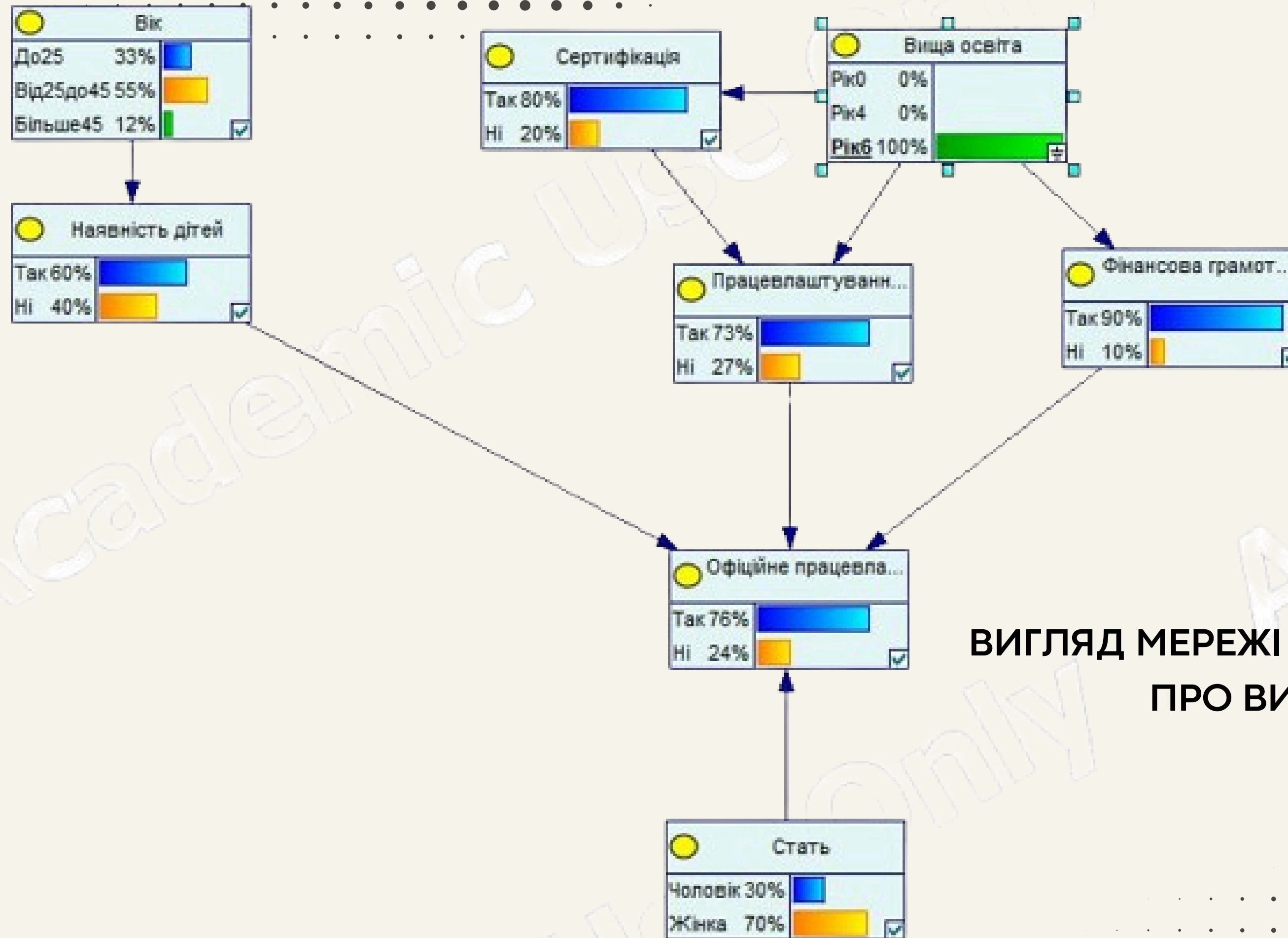
11

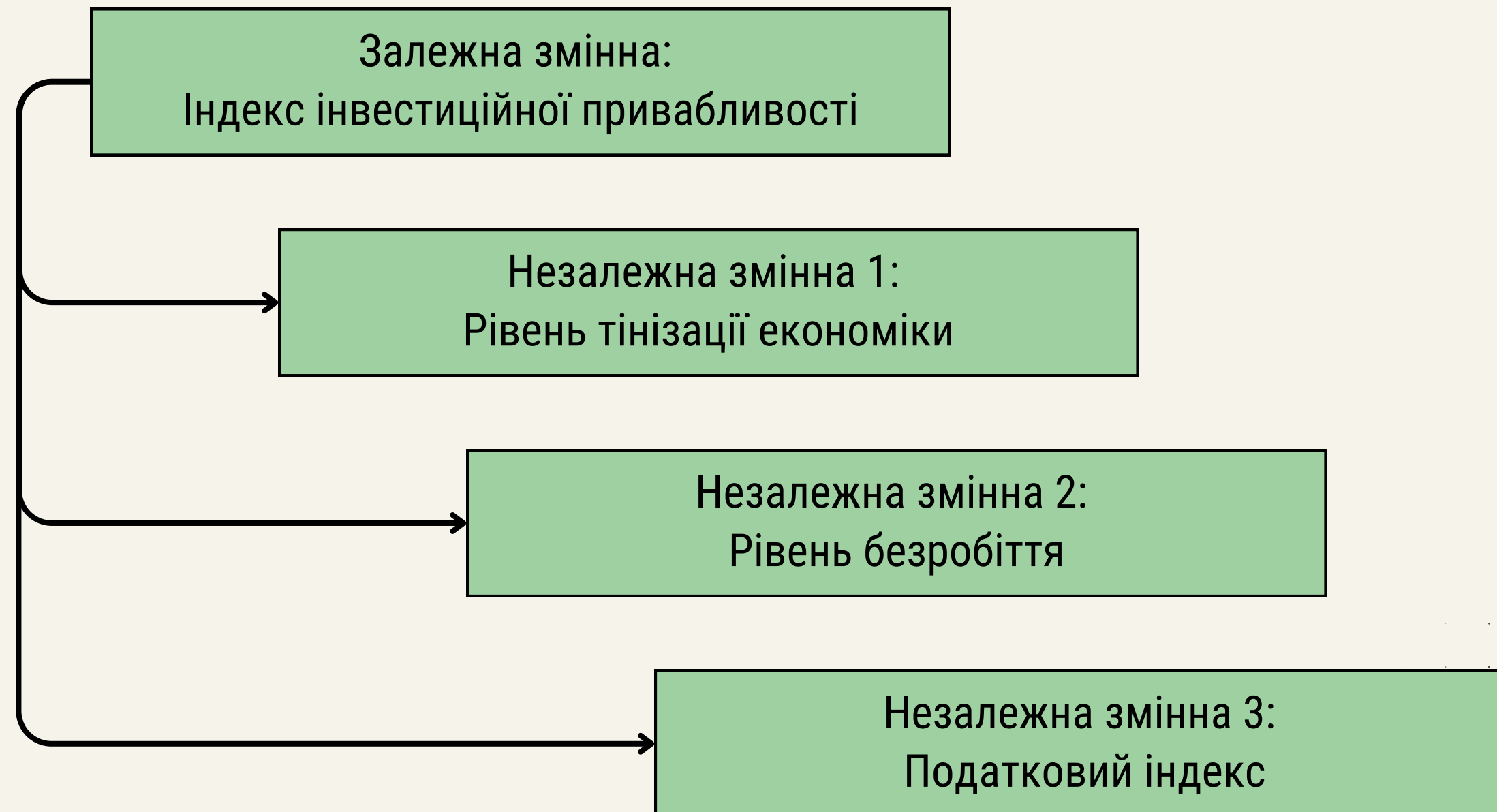
БАЙЄСІВСЬКА МЕРЕЖА, НАВЧЕНА НА
ОСНОВІ ДАНИХ ОПИТУВАННЯ

ВИГЛЯД МЕРЕЖІ ПРИ ЗМІНІ СУДЖЕНЬ
ПРО ВИЩУ ОСВІТУ

ПОБУДОВА ЕКОНОМЕТРИЧНОЇ МОДЕЛІ

РЕЗУЛЬТАТИ

Гіпотеза: при зростанні рівня тінізації економіки Індекс інвестиційної привабливості спадає.

Зі зростанням тінізації економіки на **1%** значення Індeksu інвестиційної привабливості буде **спадати** на **0,46%**.

Гіпотеза: при зростанні рівня безробіття Індекс інвестиційної привабливості знижується.

Зростання рівня безробіття на **1%** спричинить **спадання** Індeksu інвестиційної привабливості на **0,57%**.

Гіпотеза: При зростанні рівня податкового індексу Індекс інвестиційної привабливості зростає.

Зі зростанням податкового індексу на **1%** Індекс інвестиційної привабливості **зростає** на **0,52%**.

Dependent Variable: LOG(ATTRACT)
Method: Least Squares
Date: 04/07/24 Time: 03:08
Sample: 1 27
Included observations: 27

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	3.387986	0.844767	4.010557	0.0005
SHADOW	-0.460139	0.166647	-2.761168	0.0011
LOG(TAXINDEX)	0.523038	0.185646	2.817391	0.0048
UNEMP	-0.579169	0.221186	-2.618473	0.0034
R-squared	0.721028	Mean dependent var	0.977738	
Adjusted R-squared	0.698988	S.D. dependent var	0.138646	
S.E. of regression	0.060595	Akaike info criterion	-2.633259	
Sum squared resid	0.084450	Schwarz criterion	-2.441283	
Log likelihood	39.54899	Hannan-Quinn criter.	-2.576174	
F-statistic	37.70574	Durbin-Watson stat	1.750514	
Prob(F-statistic)	0.000000			

АДЕКВАТНІСТЬ МОДЕЛІ

Heteroskedasticity Test: White			
F-statistic	1.802245	Prob. F(9,17)	0.1413
Obs*R-squared	13.18311	Prob. Chi-Square(9)	0.1545
Scaled explained SS	11.50515	Prob. Chi-Square(9)	0.2427

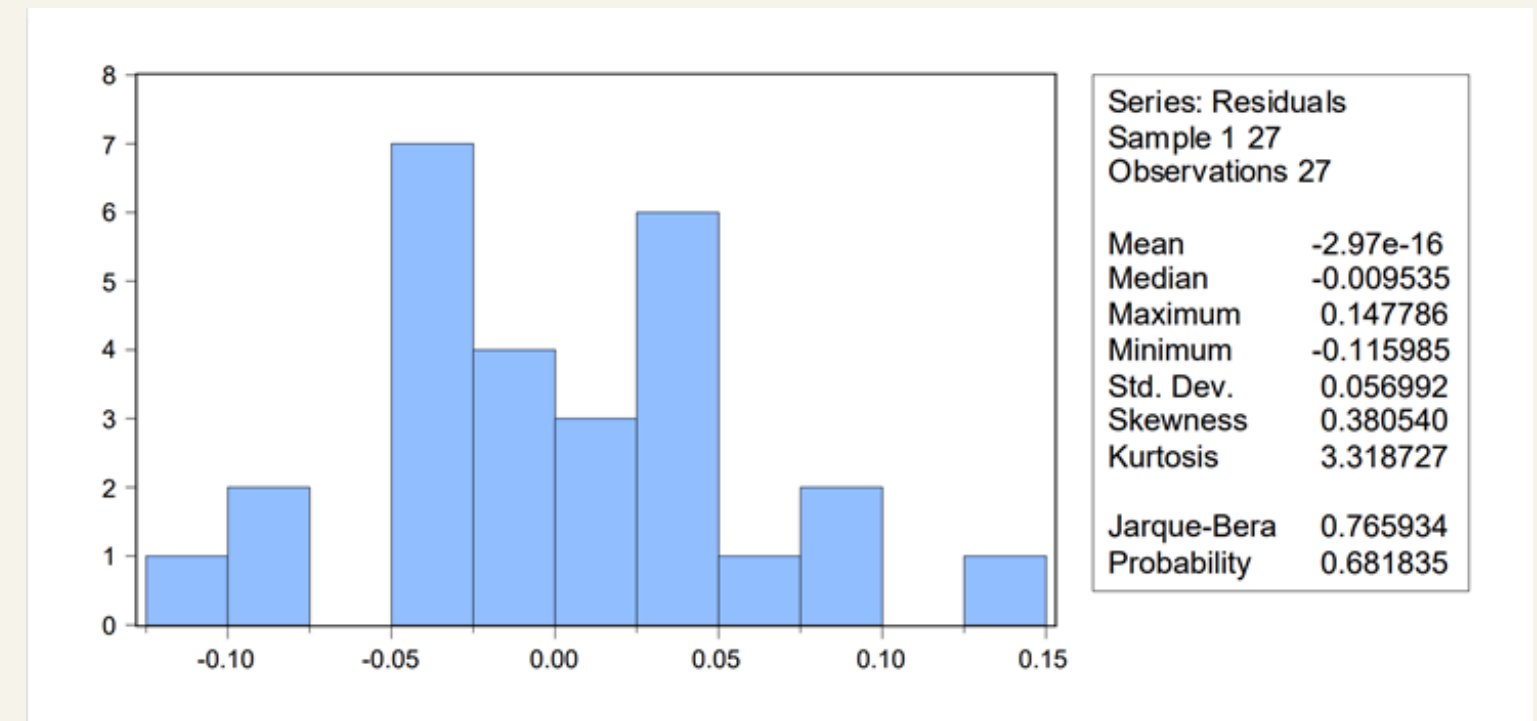
Перевірка гетероскедастичності

Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test:			
F-statistic	0.181220	Prob. F(2,21)	0.8355
Obs*R-squared	0.458088	Prob. Chi-Square(2)	0.7953

Перевірка автокореляції 2-го порядку

Ramsey RESET Test			
Equation: UNTITLED			
Specification: LOG(ATTRACT) C SHADOW LOG(TAXINDEX) UNEMP			
Omitted Variables: Squares of fitted values			
	<u>Value</u>	<u>df</u>	<u>Probability</u>
t-statistic	0.813775	22	0.4245
F-statistic	0.662229	(1, 22)	0.4245
Likelihood ratio	0.800743	1	0.3709

Перевірка специфікації

Перевірка нормальності розподілу

Variable	Coefficient Variance	Uncentered VIF	Centered VIF
C	0.713631	5247.659	NA
SHADOW	0.027771	2500.982	1.131892
LOG(TAXINDEX)	0.034465	235.2520	1.584430
UNEMP	0.048923	1819.386	1.837392

Перевірка мультиколінеарності

ПЕРСПЕКТИВИ ПОЛІПШЕННЯ

- 1 Диференціювати ставки ПДФО залежно від виду діяльності та доходу, а також з урахуванням сімейного стану, кількості працівників у сім'ї та кількості дітей чи пенсіонерів
- 2 Змінити порядок зарахування ПДФО до місцевих бюджетів і надати працівникові можливість обирати, до якого бюджету сплачувати податок.
- 3 Підвищувати рівень податкової культури та податкової дисципліни платників податків
- 4 Заміна податкової соціальної пільги на неоподатковуваний мінімум доходів на рівні прожиткового мінімуму для працездатних осіб

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Юнін О. С., Круглова О. О., Савельєва М. О. Фінансово-економічний словник: словник-довідник / Вид. К. О. Біла. Дніпро, 2018. 164 с.
2. Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. Податкова система: навчальний посібник / ред.: І. С. Волохова, О. Ю. Дубовик. Харків : Діса плюс, 2019. 402 с.
  3. Угрин В. Фіскальні та соціальні детермінанти оподаткування доходів фізичних осіб. Податки і фіскальна політика. Світ фінансів. 2021. С. 163–173.
  4. Городецька Т. Е. Податок на доходи фізичних осіб у системі податків з населення. Економіка. Фінанси. Право. 2018. С. 20–23.
  5. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI : станом на 10 жовт. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 18.12.2023).
  6. Про затвердження Методики розрахунку обсягів тіньової економіки : Наказ Міністерства ва економіки України від 27.06.2006 р. № 222 : станом на 17 лют. 2009 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0833-06#Text> (дата звернення: 22.12.2023).
  7. Баранов С. О. Тіньова економіка: сутність, причини, соціально-економічні наслідки та шляхи подолання в Україні. Вісник Національної академії державного управління при Президентіві України. 2019. № 3 (78). С. 47–55.
  8. Харазішвілі Ю. М. Проблеми тіньової економіки, детінізації, середньої та мінімальної заробітної плати. Вісник кам'янець-подільського національного університету імені Івана Огієнка. Економічні науки. 2018. № 12 (2). С. 164–172.
  9. Приступа Т. В., Чайковська М. А. Тіньова економіка та її вплив на соціально-економічний розвиток України. Економіка та управління національним господарством. 2019. С. 56–61.
  10. Тучак Т., Колокольна А. Цілі ефективного оподаткування доходів фізичних осіб як справедливого регулятора соціально-економічного розвитку країни. Економіка та суспільство. 2022. № 46. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-46-68> (дата звернення: 23.12.2023).
  11. Мартиненко В. П. Основні напрямки розвитку оподаткування доходів фізичних осіб. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/server/api/core/bitstreams/3294b10b-88f7-4525-8942-f5c5ee72aee7/content> (дата звернення: 24.11.2023).
  12. Покатаєва О. В. Доцільність упровадження прогресивної шкали оподаткування доходів фізичних осіб. Держава та регіони. Економіка та підприємництво. 2012. № 3 (66). С. 235–242.
  13. Іщенко В. В. Ретроспективний аналіз оподаткування доходів в Україні. Економіка та держава. 2018. № 8. С. 73–76.
  14. Турчиняк Ю. Міжнародний досвід оподаткування доходів фізичних осіб. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 3 (195). С. 93–96.
  15. Артюх О. В., Матвійчук Ю. Ю. Актуальні проблеми оподаткування доходів фізичних осіб: національний та міжнародний досвід. Вісник Херсонського національного технічного університету. 2023. № 3(82). С. 83–89. URL: <https://doi.org/10.35546/kntu2078-4481.2022.3.11> (дата звернення: 08.02.2024).
  16. Martynyuk H. P. The Theoretical Aspects of the System of Taxation of Incomes of Individuals. Business Inform. 2019. Vol. 2, no. 493. P. 396–401.
  17. Чернега В., Мовчан Д. Аналіз оподаткування доходів фізичних осіб в Україні на сучасному етапі. Наука і техніка сьогодні. 2022. № 13(13). С. 243–252. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2022-13\(13\)-243-252](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2022-13(13)-243-252) (дата звернення: 15.02.2024).

The background features a vertical green bar on the left, a vertical grey bar next to it, and a white background with a grid of black dots in the top right and bottom right corners. The text is centered in the white area.

**ДЯКУЮ ЗА
УВАГУ!!!**